

لیلہ الرغائب؛ شب آرزوها

لیلہ الرغائب اولین شب جمعہ ماہ رجب است.

کلمه «رغائب» جمع «رغیبه» به معنای چیزی که مورد رغبت و میل است و نیز به معنای عطا و بخشش بسیار است و معنای اول «لیلہ الرغائب» یعنی شبی که توجه به عبادت و بندگی در آن فراوان است و انسان در این شب تمایل زیادی به رفتن به در خانه خداوند و ارتباط و انس با خالق خویش دارد.

معنای دوم، «لیلہ الرغائب» یعنی شبی که در آن عطاء و بخشش خداوند فراوان است و انسانها با رو آوردن به درب پر مهر خداوندی و خاکساری در برابر عظمت حق، شایسته دریافت عطا و بخشش بی کرانه حضرت حق میگردند و بر اساس روایاتی که درباره فضیلت و برکت این شب مطرح شده است هر دو معنا درست و صحیح تلقی میشود.

شب آرزوها چه شبی است؟

در واقع لیلہ الرغائب ضیافتی برای خواستن بهترینها است و او که بخشندهترین بخشندگان است، کرمش هیچ گاه توقف پذیر نبوده و نخواهد بود.

فضائل شب آرزوها و لیلہ الرغائب

در این شب فرشتگان از آسمان به زمین خاکی سرازیر میشوند و ساکن زمین میشوند و پیغامبر نیت‌های پاک بندگان خداوند هستند؛ بنابراین ضمن تاکید بر اعمالی که مربوط به چنین شبی است، فرصت نیت خواسته‌های به حق و آرزوهای دست یافتنی را نمیتوان از دست داد، این شب اهمیت و بزرگی شب جمعہ و ماہ رجب را در خود جمع کرده است.

پیامبر گرامی اسلام (صلی اللہ علیہ و آلہ) نیز در بیان عظمت و اهمیت ماہ رجب می‌فرمایند: خداوند متعال در آسمان ہفتم فرشته‌ای به نام داعی قرار داده است ہرگاہ ماہ رجب فرا رسد آن فرشته دعوت کننده ہر شب تا بہ صبح گوید: خوشا بہ حال کسانی کہ بہ ذکر الہی مشغولند خوشا بہ حال کسانی کہ با میل و رغبت تمام رو بہ سوی درگاہ خدا آرند و خداوند می‌فرماید: من ہمنشین کسی ہستم کہ با من ہمنشین باشد و مطیع کسی ہستم کہ فرمان مرا ببرد و آمرزندہام کس را کہ از من طلب آمرزش کند این ماہ رجب ماہ من، بنده ہم بنده من

و رحمت هم از آن من است. هر کس مرا در این ماه بخواند پاسخ مثبت دهم و هر کس از من چیزی بخواهد به او عطا کنم و هر کس از من هدایت جوید هدایتش کنم و من این ماه را وسیله ارتباط بین خود و بندگانم قرار داده‌ام پس هر کس به آن چنگ زند به من می‌رسد.

رسول خدا (ص) من باب فضیلت و برکت ماه رجب در روایتی دیگر فرموده‌اند:

«وَلَا تَكُنْ لَكَ مِنْهُ لَيْلَةٌ تَغْفُلُوا عَنْهُ أَوْ لَيْلَةٌ جُمُعَةٌ فِيهِ» [منه] فَإِنَّ زَيْلَةَ لَيْلَةٍ تُسَمَّى بِهَا الْمَلَائِكَةُ لَيْلَةَ الرَّغَائِبِ وَ ذَلِكَ أَنْزَلَهُ إِذَا مَضَى ثَلَاثُ اللَّيْلِ لَمْ يَبْقَ مَلَكٌ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا لَا يَجْتَمِعُونَ فِي الْكَعْبَةِ وَ حَوَالِيهَا وَ يَطْلَعُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ أَطْلَافًا (إقبال الأعمال (ط - القديمة)، ج ۲، فصل فيما ذكره من عمل أول جمعة من شهر رجب...، ص: ۶۳۲)

از اولین شب جمعه در ماه رجب غافل نشوید؛ زیرا شبی است که فرشتگان آن را "لیلة الرغائب" می‌نامند. این نامگذاری به این جهت است که هنگامی که مقداری از شب گذشت، هیچ فرشته‌ای در آسمان‌ها و زمین نمی‌ماند مگر اینکه در کعبه و اطراف آن جمع می‌شوند.

در روایات آمده است:

عن رسول الله صلى الله عليه و آله- في ذكر فضل شهر رجب - : لا تغفلوا عن أوّل ليلة جمعة منه، فإنّها ليلة تُسمّى بها الملائكة ليلة الرغائب، وذلك إنّه إذا مضى ثلاث الليل لم يبق مَلَكٌ في السماوات والأرض إلا يجتمعون في الكعبة وحواياها، فيقولون لهم: يا ملائكتي، سلوني ما شئتم، فيقولون: ربّنا، حاجتُنَا إليك أن تغفر لِمُؤامِر رجب، فيقول الله تبارك وتعالى: قد فعلت ذلك.

از اولین شب جمعه ماه رجب غافل نشوید، زیرا شبی است که فرشتگان آن را لیلة الرغائب می‌نامند به این جهت که هنگامی که یک سوم از شب گذشت هیچ فرشته‌ای در آسمان و زمین نمی‌ماند مگر اینکه در کعبه و اطراف آن جمع می‌شوند و آنگاه خداوند متعال به فرشتگان می‌فرماید: ای فرشتگانم هر چه می‌خواهید از من درخواست کنید، فرشتگان عرض می‌کنند: حاجت ما این است که از روزه داران رجب در گذری، خداوند متعال می‌فرماید این کار را انجام دادم.

اعمال ليله الرغائب و شب آرزوها

از مهمترین اعمالی که می‌توان برای شب «لیلة الرغائب» نام برد خواندن دوازده رکعت نماز است، پنجشنبه اول ماه رجب که همان ليله الرغائب است روزه بگیرید و چنانچه وارد شب جمعه شدید میان نماز مغرب و عشاء نماز دوازده رکعتی را به جا آورید.

بهترین دعاهای شب آرزوها چیست؟

- **دعای سلامتی و فرج امام زمان (عج)** که با آمدن او جهان پر از عدل و داد و صلح و آرامش خواهد شد.
- **هدایت و راه مستقیم را از خدا طلب کنیم:** «اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ؛ ما را به راه راست هدایت کن» همان راه صحیح و قرآنی که ریشه در سیره و سبک زندگی اهل بیت پیامبر اکرم (صلی الله علیه و اله) دارد.
- **پذیرش توبه و تسلیم بودن در راه خدا را طلب کنیم:** «پروردگارا! ما را تسلیم فرمان خود قرار ده! و از دودمان ما، امتی که تسلیم فرمانت باشند، به وجود آور! و طرز عبادت‌مان را به ما نشان ده و توبه ما را بپذیر، که تو توبه‌پذیر و مهربانی!»
- **دنیای نیکو و آخرت خوب را طلب کنیم:** آموزه‌های دینی مخالف دست یابی به دنیای خوب و سالم نیست از این رو در مناجات‌های قرآنی علاوه بر آخرت نیک دنیای خوب هم طلب می‌شود: «و بعضی می‌گویند: «پروردگارا! به ما در دنیا (نیکی) عطا کن! و در آخرت نیز (نیکی) مرحمت فرما! و ما را از عذاب آتش نگاه دار!»
- **طلب بخشش الهی و نجات از آتش جهنم:** «همان کسانی که می‌گویند: «پروردگارا! ما ایمان آورده ایم؛ پس گناهان ما را بیامرز، و ما را از عذاب آتش، نگاهدار!»
- **عاقبت به خیری:** از دعاهای قرآنی این چنین استفاده می‌شود که یکی از بهترین دعاها طلب عاقبت خیر است، کما اینکه در آیاتی از قرآنی این چنین بیان شده است: «أَنْزَلْنَا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ؛ تو ولی و سرپرست من در دنیا و آخرت هستی، مرا مسلمان بمیران؛ و به صالحان ملحق فرما!»